

PROIZVODNJA ŽIVINSKOG MESA

Proizvodnja živinskog mesa podrazumeva tov mladih pilića teškog tipa (brojlerski tov), dotovljavanje kokoši i petlova matičnih jata, kao i odgoj i tov čistih rasa živine. Međutim, najznačajnije mesto zauzima brojlerski tov koji se odvija u intenzivnim uslovima na specijalizovanim farmama. On je baziran na tovu linijskih hibrida teškog tipa, od kojih su najpoznatiji Arbor Acres, Ross 308, Cobb 500, Hybro, Shaver Starbro, Hubbard, kao i na primeni najsavremenijih tehnoloških postupaka. Pod tim se podrazumevaju sledeći principi:

- tov specijalizovanih linijskih hibrida visokog genetskog potencijala;
- primena svih propisanih veterinarskih i zoohigijenskih mera;
- držanje samo jednog hibrida i jedne starosti u isto vreme;
- trajanje tova 6 nedelja;
- odmor između turnusa 2-3 nedelje;
- 5,5 do 5,7 turnusa godišnje;
- standardna veličina objekata oko 1000 m²;
- gustina naseljenosti 33-35 kg žive mase /m², odnosno 17 grla/m²;
- završna telesna masa sa 6 nedelja oko 2 kg;
- konverzija hrane 1,8-2 kg hrane za kg prirasta;
- mortalitet do 5% .

Primeri:

1. Brojlerski tov odvija se u objektu veličine 12 x 40 m. Koliko se godišnje može proizvesti utovljenih pilića u ovom objektu?

* Elementi za obračun su:

ziva masa na kraju tova	2 kg
Dužina trajanja tova	42 dana
Broj turnusa	5,5
Mortalitet	5%
Gustina naseljenosti	17 pilića/m ²
- konverzija	2 kg/kg prirasta

Izračunavanje

$$12\text{m} \times 40\text{m} = 480\text{ m}^2 \text{ (površina objekta)}$$

$$480\text{ m}^2 \times 17\text{ pilića/m}^2 = 8160, \text{ useljenih pilića}$$

$$8160 \times 0,05 = 408, \text{ (broj uginulih pilića)}$$

$$8160 - 408 = 7752 \text{ pileta po turnusu}$$

$$7752 \times 5,5 = 42.636 \text{ pilića godišnje}$$

↓
Br turnusa

- 2) Brojlerska proizvodnja se odvija u 5 objekata dimenzija 10 x 90 m. Izračunati koliko se godišnje može dobiti brojlerskog mesa (živa vaga) sa ove farme i koliko hrane je potrebno za jedan turnus?

Elementi za obračun su:

Završna telesna masa brojlera	2 kg
Dužina trajanja tova	42 dana
Broj turnusa	5,5
Mortalitet	5%
Gustina naseljenosti	17 pilića/m ²
Konverzija	2

Izračunavanje:

$$5 \times 10 \times 90 = 4500 \text{ m}^2$$

$$4500 \text{ m}^2 \times 17 \text{ pilića/m}^2 = 76.500 \text{ useljenih pilića}$$

$$76.500 \times 0,05 = 3.825 \text{ (mortalitet)}$$

$$76.500 - 3.825 = 72.675 \text{ pilića po turnusu}$$

$$\boxed{72.675 \times 2 \text{ kg} = 145.350 \text{ kg žive vage po turnusu}}$$

$$\boxed{145.350 \text{ kg} \times 5,5 \text{ turnusa} = 799.425 \text{ kg godišnje, odnosno } \approx 799,5 \text{ t godišnje}}$$

- ⊛ Količina hrane po turnusu:

$$\boxed{145.350 \text{ kg} \times 2 \text{ (konverzija)} = 290.700 \text{ kg hrane po turnusu}}$$

ili

$$\boxed{72.675 \text{ pilića} \times 4 \text{ kg hrane po piletu} = 290.700 \text{ kg hrane po turnusu}}$$

- 3) Potrebno je proizvesti 1.800 t žive vage brojlera godišnje. Izračunati:
a) broj jednodnevnih pilića po turnusu
b) veličinu i broj objekata

Elementi za obračun su:

Završna telesna masa brojlera	2 kg
Dužina trajanja tova	42 dana
Broj turnusa	5,5
Mortalitet	5%
Gustina naseljenosti	17 pilića/m ²

Izračunavanje:

a)

$$1800 \text{ t} : 5,5 \text{ turnusa} = 327,27 \text{ t po turnusu}$$

$$327.270 \text{ kg} : 2 \text{ kg} = 163.635 \text{ pilića po turnusu}$$

$$(163.635:95) \times 100 = 172.247 \text{ jednodnevnih pilića po turnusu}$$

b)

$$172.247 \text{ pilića} : 17 \text{ pilića/m}^2 = 10.132 \text{ m}^2 \approx 10.000 \text{ m}^2$$

Potrebno je 10 objekata po 1000 m².

Zadaci za vežbu:

1. Koliko se brojerskih pilića godišnje može proizvesti u dva objekta dimenzije 10 x 12 m?